

De més drets sense febre.
De més febre sense drets.
Los drets individuals son imprescriptibles, legislables é ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantiria, es cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí ahont comença la llibertat ajena. Es licit, donchs, si individu fer tot lo que no perjudiqui á un altre. • La resignació que predican las religions no es més que la fórmula del engany ab que s'preté perpetuar la injusticia social en lo mon. • Las religions son caixas d'ahorros que viuben de la estafa d'admetre capitals en lo terra, assegurant pagar creacuts interessos al cel.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA defensa 'ls principis liberals més avencats, como stevenants de cap mossa. • La TRAMONTANA es anti-religiosa de totas las religions, porque totos son igualmente dolents y depressivos para la dignitat y la inteligencia humana. • La TRAMONTANA en politica defensa sempre al més odenat contra 'l més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi 'l modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalismo. • La TRAMONTANA no está aliada á cap partit, servint los interessos generals de la llibertat sans compromissos ni preocupacions de sectari.

PREUS DE SUSCRIPCIO
Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIO: carrer de Ponent, 1, 1.º: BARCELONA
Pels pagos s'admeten librerias del Giro Mútuo, lletres de fidei combre y sellos de 15 céntims. No s'admeten librerias especials de periódichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims.—Jo exemplars, 1 pta.
Surte á llum puntualment cada divendres

LO QUE 'S VEU Y 'L QUE NO 'S VEU

TEATRO POLÍTICH
GRAN FUNCIO PER AVUY

- 1.ª Sinfonia Los Matxos de duas potas.
- 2.ª La farsa bafa-cómich-seria

LA GRANOTA
desempenyada de boquilla pel Mateu y ab accionat del Anton (Fco Malagueño).

- 3.ª Fi de festa ab lo saynete

LA ENSARRONADA
que farà quedar ab un pam de nas al públich sabatadas.

Entrada pública.
A tres quarts de quinze

Causas y efectes dels discursos politichs d' en Sagasta

Dimars se celebrà la veïllada necrològica en honors als màrtirs de Chicago, y a pesar de la pluja y mala nit que feya l'espaió teatral del Circo resultà tres vegades petit pera contenir lo poble obrer que acudí a honrar la memoria de las victimas de la burguesia dels Estats Units.

A las nou en punt, hora anunciada y vessant lo teatro de gent, s'obrí la sessió pel company Director d' aquest periòdic, que presidí la festa, fent un petit discurs sobre l'acte que 's comemorava y sa trascendencia y significació.

Se donà luego compte per un dels secretaris de las societats obreres que construïan l'acte, resultantne vinticinch. Seguidament se llegiren las adheridas de fora, que eran numerosissimas, y s'entrà als discursos y lecturas de treball, fent us de la paraula Abayá, Serra, Eveve, Pellicer, Màrmol, Soledad Gustavo, de Vilanova, Borrel, de Madrid, y Lorenzo, acabant ab altre discurs de clausura del president.

La emancipació total del treballador y de moment la jornada de vuyt horas com a màxim de treball y obtinguda sens demanar res a cap poder sino per medi de la resistencia, fou la nota de tots los oradors, nota que com més fora resultava ab més entusiasme aplaudia la apoyada concurrencia.

Lo discurs que feu a Nova York lo pastor protestant Hugo Penecosth y que a conseqüència de la iniquitat de las execucions de Chicago deixà son sacerdocí y 's feu anarquista, y que llegí ab valenta entonació lo company Serra, es un capítol de càrrechs tan tremendo per la burguesia, que ell sol basta a fer son procés. Aquest discurs, que ja s' havia fet imprimir pera vendre en la veïllada, fou agostat en pochs moments després d' haverse sentit llegir.

Resumint: l'acte de dimars fou ja una preparació del próxim 1.º de Maig pera conseguir las 8 horas, probante ab ell que la verdadera classe obrera de Barcelona, activa e inteligente, no espera res de cap poder ni d' ambiciosos de cap mena, sino que sols espera sa emancipació y sa millora de sos propis esforços, y no condehuda per jefes que la guihin, sino ajudada per soldats que se sumin a las masses.

Si aixís se fa, lo 1.º de Maig próxim promet deixar rastre gloriós.

Convé fer constar que la frase de la veïllada necrològica del Circo que va ésser més aplaudida, fou la de que 'l poble obrer no es lo que tira 'l cotxe d' en Sagasta ni 'l que va a rebel, sino lo que, desafiant lo temps y 'l cansanci del treball, acut robent horas al descans a honrar als màrtirs de Chicago.

La classe obrera, donchs, retexsa tota solidaritat y simpatia ab los ovcionistas, tant si son pagats com no.

Varios representacions masonicas de Barcelona anaren a visitar al germà Paç (Pau, en català) y 's toparen a cal Arnús ab lo bisbe de nostra ciutat que també anava a saludar al Pau. 33.º de las calderas d' en Pere Botero, vulgarment conegut per Sagasta.

Com dimontri no s' escandalizaren los llanuts de poch més e menor al saber tan gran contacte de nostre bisbe ab masons tan infernalment ensofrats.

Bal lo taf de la llana no 'ls deixa sentir lo sofre.

Anunci que podia haver aparegut en qualse' vol diari vuyt dies enera: «Se necessitan MATXOS DE DUAS POTAS para tirar un cotxe. Informes a Badalona, sucursal de cal Arnús.»

Així poden preparar-se grrraans ovacions bestialment entusiasmas.

Gran conflicte. S' ha calat foc a la fàbrica de tabacos de Madrid.

Las cigarretas han quedat sense feyna, y la companyia propietaria tenia fet lo seguro en tres companyias d' incendia.

Y encar no falta qui diu que l' incendi pot ésser degut als treballadors. Natural. Ex tan tentadora la ganga de quedar sense feyna!

Pero no hi ha que assumarse, que aquesta vegada las institucions han vingut en auxilli de las cigarretas madrilenyas.

Y fins lo govern s' hi interessa per mor de la popularitat d' altas faldillas.

Al donar compte la premsa diaria del acte de dimars, ho ha fet ab pochs dibarats, pero si ab un que val la pena de posar en son lloch.

Diu un diari, jutjant lo discurs fet l' any passat a Nova York per l' ex-pastor protestant Hugo Penecosth y llegit dimars al Circo Barcelonés, que aquest sacerdot auxilià espiritualment als anarquistas, y després de mort se convertí a sas idees, sent aixís que 's màrtirs de Chicago, morint tan convenuts atros com havian viscut, no voigueren may la presència de cap sacerdot en son suplici, concretantse, quan los ausills anomenats espirituals se 's volia donar, que 's sacerdots busquessin llanuts a qui convertir, que ells ja estavan sobradament convenuts de la justicia de sas idees anarquistas.

Dir altra cosa es ó no saberhi lo que s' hi pesca ó fer lo burges.

Llegeixo y copio literalment de *La Renaissance* del dimecres, edició del matí:

Avuy será presentada al senyor Sagasta per lo senyor Canalejas una delegació del partit obrer y de representants de las Tres Clases de Vapor, ab obje de exposarli las necessitats y solucions del obrer.

Avana d'ahir tinguerea una conferencia ab los senyors Canalejas, Gutiérrez Abascal y Mallado, a las quals lo presentà lo senyor Junoy.

Molt conforme que 's vaporosos vagin a doblegar la espinada, ja que 'l rastrearisme es son ofici, pero que també seguissin tal conducta los aspirants a jefes d' un partit que vol dirse revolucionari y emancipador, vaja, es fer com aquell alcalde que pera firmar *Lucas Gómez*, la primera vegada ja va posar *Luca Gamós*.

Si la tal visita resulta certa, ja se li pot dir al tal partit obrer lo nom de tal alcalde.

Los burgesos dels països tractan de fundar a Barcelona y a tota sa provincia una *Caixa dels Morts* pera enterrarhi de viu en viu als obrers d' aquest ram de treball, baix la enganysia d' una protecció quan prenguin mal en alguna obra, per lo qual pretenixerán a un Montepío-ratera-burguesa dels que buscan la armonia del capital y 'l treball, y portaran una llibreta com las prostitutas abont s' hi anotarán sas condicions personals pera ésser tingudas en compte sempre que tingan de canviar d' explotador.

Me sembla que 's armoniosos d' aquesta nova *Caixa dels Morts* se 'n poden ben entornar al lliç, que 's obrers ja han vist que així es la lluna.

Lo company Cánovas ha inaugurat las sessions d' aquesta temporada en l' Ateneu dels senyors de Madrid fent un discurs sobre la qüestió social, y declarantse socialista (?) al estil de Bismark y del emperador d' Alemania, curant-ho tot ab la creació de molts hospicis.

La mania d' alemanyansarse pot tant en lo monstre dels conservadors, que fins vol exercir de protector de la classe al estil imperial, ó sia arreglant la qüestió a sa manera y aquell que no esliga content fuellerlo.

Perque es lo que diu en Cánovas: L' obrer té dos camins pera poder imposarse, lo de la força bruta y 'l del sufragi universal. Si tracta d' imposarse pel primer camí, ja tenim l' exercit que 'l farà posar a rotlló; y si algún dia 's poss d' acort y vol imposarse per medi del sufragi universal... també tenim l' exercit. De modo que, segons confessió del jefe del govern, si l' obrer vol fer prevalerhe sos drets (que no altra cosa significa lo imposarse, que diu en Cánovas) per medi de la fova bruta, se li contestarà ab la fova bruta, y si 's vol fer prevalerhe per medi de la fova neta... també li clavarán per demunt la fova bruta. Lo resultat es que no pot escapar de bruteries, ja que 'l govern confessa que ab ell sempre jugarà brut.

A lo menos m' agrada la franquesa, que farà que 's desenganyin los ilusos que creuben poder esperar res de las vias legals y del sufragi.

LA ARRIBADA D' EN MATRU

Molta tipsa dominada per la vegencia pagada per aplaudir jausens indolencia alguna obrera faltada de inteligencia que arrosolins demostrant sa ignorancia, Pletsos que ab los cinch dies fer la gancia buscabes tot seguir la concurrencia, gomenos discursant ab simplicitat y el acte aquell donant gran importancia; Betteas de carter, llenant fragancia ab pomadas d' olor, polvos y essencias; burros y pollosas de vigilancia per evitar pasada del imprudencia... Aquestes es la arribada que en sustancia ve tindre 'l gran polítich emencia.

Pover Simplicitat.

Los conservadors están disgustats porque diuen que aviat tornarà a Madrid lo general Martínez Campos, tan bon punt en Blanco torni a encarregar-se de la capitania general de Catalunya.

—Vet aquí lo que li succeixer al héroe de Sagunto: Ell portà las gallinas als conservadors y ara no 'l poden veure.

—Natural, com que té poder pera gallejar, lo qui ja té las gallinas tem per ellas. Perque no las torni a donar a un altre.

Ha sigut tancat a la garjola de Puigcerdá lo alcalde d' Alpens, acusat de fer corre billets de Banc falsos.

(Bona autoritat pera garantir la vida y la hinda de sos administrats!)

Mentres en Sagasta per Barcelona y Saragossa fa propaganda fusionista, en Romero Robledo per Malaga fa va fent conservadors.

Així son iguals gossos ab diferents collars. Pero ab los mateixos vici.

Un tramontanyre descamisat d' Hostafranchs, enterat de nostre suiteo del número passat sobre que a Fransa tractan de posar preu als títols de noblessa, m' escriu dífentme que ell pagaria cinch cèntims pera adquirir lo de Marqués de la Escomba, pera veure si podria fer neteja de sotanas, espasas y altres trastos que no fan més que nosa.

Fillet, jo no sé si li donarén lo títol que sollicita per cinch cèntims; lo que si puch assegurar es que si no li acompanyan ab l' emblema, ó sie la escomba, lo trobo car.

Com així del ser noble ja no val ni un rot de sol!

Y dale ab la Junta del Cens.

Ja tornem ab que si farà, si desfarà, que si s' hi empenya (ay del govern) y que si ella vol durarot dotze horas!

Vo'en fer lo favor de no enganyarnos més ab la ditxosa

gimnastica electoral d' aquesta Junta Central!

Fins en Sagasta té de tornar correns a Madrid per l' importancia de las novas sessions de la tal Junta.

A aquesta si que li podem dir *Date tono Mariquita*.

Y en Cánovas, que sab la patota, tot encaparrat.

La essencia de la inderecencia que empostifa paper baix lo nom de *El Obrero* continúa revolventse pel llor de sus calpas sens poguer al volquer ferse càrrech de nostras acusacions, y pié de bruticia fins al coll no repars en voler passar sa porca llengua per cert puesto de nostre Director, qui, naturalment, no li ha de permetre tal repugnantia quan menos pel temor de que pogués contagiarli ab sa bruticia enfermetat vergonyosa.

Ja ho havem dit: quan l' interés de la classe obrera ho demani, portarém aquells tipos de representants d' ofici al fomer dels criminals vulgars, únic punt que han demostrat que 's mereixen.

A Rússia han condemnat a sis mesos de presó a un *Jesucrist* de pega, a un d' aquests llanuts mistiche que viuen a costa dels llanuts dífentse enviats de Deu... si 's tribunals no 's ho desherotan.

Y no es així lo pitjor. Si no que en la sentència del jutge de Kief, lloch abont fou condem-

nat lo Cristó de fira, diu que encara que fos Deu en persona, tindria de ser castigat si no anava ben despatxat de papers del govern y no pagava contribució pera exercir sa industria.

Això sí que ja es pujaria a les matexas divinas barbas y diria a Deu que no 's mogui del cel.

Que a la bossa no hi toquem.

ORACIÓ NOVA

—Ave Maria Puríssima (travestit).
—Sense pecat fou concebida.
—Volem fer dir la oració de Sant Mestre d' Estudi, que vos guardarà de patir fam a vos y a tota la família!
—Díeu.

—Mestre d' Estudi gloriós, advocat contra la fam, doneu-nos gràcia y memoria per vostra vida contar.

Vareu venir un jorn a Espanya a ensenyar als ignorants; als petits que no sabien y als que no sabien grans.

Tothom aquí os estimava, per tots erau venerat, fins los més tontos sabien per vos que p-a fe pa.

L' ensenyava que 'us donaven feys a tothom despartir; los cegos los ulls obríen y s'avenen los morts lo cap.

Miracles més grans que 's vosstras may cap sant los ha obrats; gloriós Sant Mestre d' Estudi guarden-nos de patir fam.

Vostres miracles els envaja de molts varan despertar, y os premian la ensenyansa les monjes y 's capellans.

Vareu fundat' escoles lícies per poguer més bé ensenyar, contra vos bramaren bisbes, los bisbes y 's capellans.

Va arribat un temps (oh Sant Mestre!) que un mal govern liberal, os deya que os pararia y no os donava un sol ral.

Fent-vos penjar ab rebans sempre aixis va passar molts anys, ensenyant lletres y cançons, donant llibre y dejunant.

Va venir, oh mestre, un dia que se os va acabar 'l man-a-ná, y mort de fam va trobar-vos retirat demunt de un banch;

Gloriós Sant Mestre d' Estudi guarden-nos de patir fam.

Pere nostre que estau en lo cel, etc., etc.—
Beata la marestrera, li dona el bec de pa y la pobra vena a la porta del costat.

L. MURCIA DIVA.

Lo rector de Gualta està furios perquè se li ha ficat La Tramontana al poble, y 'l dia de Tostlouscussants puja a la taula principal del establiment que explota y comensà a barbarisar de valent esbalotant lo galliner místich ab sas interperancias, senyalant la casa d' un vehi pera que ningú hi entrés que quedaria condemnat, posant La Tramontana com si fos una majordona a son servey, ab tals ademans a' improprias, que ni que tinguéu lo terrat de sa persona buyt del tot ho hauria fet més malament.

Aquest rector també es un gaupo que se 'n va de casa en casa recomanant que no 's dongui feyna a cert subjecte, y tot pel terror que li inspira nostre periódich, arribant fins al extrem d' anar a trobar un amo de casa de la crosta de baix pera que no llogués la casa a un tramontanyer.

¡Ay rector dels teus pecats! si aixis ta bondat se mostra, no veus que si ve la nostra los pagaràs tots plegats!

Un sereno místich d' Alicante que despuntava cantant gori-goris, ha penjat los hàbits a la figures y ha entrat a formar part d' una companyia de sarsuela que corre per aquells andurrials.

Los clerichs ab tal scontentament están consternats.

Nego 'l motiu.

L' ex-sotana no ha cambiat en res.

Ni d' ofici, perquè tot es fer la comedia.

Ni de lloch abont despenyar-lo, perquè tot son teostros.

Un ruch negre de Papiol pujà diumenje al cubell d' un Esperit que no es de vi y digué mil pestes del himne La Marsellesa, encomanant al poble que no ballés al seu so.

Que no s' espanti 'l ruch negre. Qui té de ballar al so de La Marsellesa no es lo poble, sino 's la reaccionaria.

Lo poble portarà 'l compàs, y 's clavarà cada cop de batuta entre cap y coll, que ells ballarán... de morros per terra.

Per pas salat lo que acaba de passar al rector de Sant Quinti de Mediona.

Fa pochs dias se n' anà a una casa y 's 5-gué que ara que havien venut lo vi, que fessin los funerals pel seu pare, que ¡pobret! estava patint horrorosament al purgatori.

Resposta del fill del difunt:

—Sí que es robor, senyor rector, que patint com diu que patieix lo meu pare, vosté se n' haja acoronat sent com es ministre de Deu y podentli donar alivio. ¡Perquè no ho ha fet! Perquè 'm sembla que lo que puga patir lo pare lo té molt sense cuidado, no importantli més que 's rals que pera ferli 'l be cobraria.

—¡Mare de Deu, mare de Deu! respongué escamat lo rector y dirigintse a la viuda; ¡quant dolents se tornan los fills morint los seus pares! ¡Ay jovent d' avuy, que prompte se 'n separarà de la Iglesia! Mira noy, lo que 't diré es que si no fas lo be de ton pare quan te voldrás casar no 't casarà.

—Això ray, respongué 'l jove; mentres hi bagí qui 'm casi pel civil, per tot lo necessito.

—¿Qué dius? ¡això ferias!

—Sempre que convingués.

Lo reverent posà una cara de color d' esbarginis, y sortí de la casa mastegant cremat.

—¿Quins colls de gats! ¡quina colls de gats!

Y un que passava pel seu costat, sentintlo, digué:

—¿Quin escarbat! ¡com corre! ¡sembla que 'l empatyi la colla de gats que diu!

Lo rector de Gironella va pujar 'l altre dia a la cubella y va discurrir malpariat als treballadors que no pagavan a la tenda y al forn.

Es d' advertir que 'l tender y 'l forn son dos germans del rector, y això la que qui no pugui pagarlos lo compe se tinga de veure poch menos que escumunicat ó buscantat piadosament desde 'l cosiel del negoci llanats.

En cambi no tingué cap censura pel Esperitcat, un fabricant més explotador que un ruchó, que es tot quant se pot dir, y que es la verdadera causa de que molts obrers, no guanyante la vida, no pugan pagar al forn ni a la tenda.

¡Val molt més, senyor rector, que 's cuidés de la monjesa guaytona y peitona a qui té tanta afició!

Acaba de celebrarse a la Audiencia de Lleyda una vista en judici oral d' una causa sobre unas porqueries del penonista major del robari de la suorra de Mollerusa, que per haver tingut... relaciones forsiadas ab varias noyetas de sis a set anys, lo fiscal li ha demanat tres anys y mitj de purgació de sos delictes a la gabiá del honor.

¡Bon planter de cèlbe que 's malmetrat!

EPÍGRAMAS

Va a comprarse cada dia la mironquia Maria una col a casa en Cap; mes en Cap la col al dalt per son género explicari li diu que té molt bon sap.

Ab la tartrona F' Ortega molts dones se carregá.

—¿Qué fa 'l ticut de la Rosa! Sempre está entrant y sortint. —Porta una vide enginyosa; y seh que si ve sovint sempre llepa alguna cosa.

A los vapors en Pere del piano 'l puesto just lo busca sempre ab fal-lera, puig diu que li dona gust perquè 's sonen pu 'l Jerrers.

Va ab lo carrenó l' Aleu y al parer de l' Eloy: —Homa, ¡per qué tant parlu! — y ell que se gira, y li diu: —Noy jo pero per tot errau.

Sustimir los punts per lletres de manera que llegidas horizontal i verticalment, donguin lo següents resultats: 1.ª ratlla, Coanont; 2.ª: Lo que té tothom; 3.ª: Un vehiculi; 4.ª: Nom de dona; 5.ª: Alguns escruts ho son; 6.ª: A la mar; 7.ª: Una vocal.

PARTE DE LA ESTOS.

GEROGLIFICH

1: +
2: C B
3: I
4: +
5: VII C

PAR SARATÉ

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL ÚLTIMO PARAY

Tena de Solanas.—Se vi-lla. Vi-fo-do. Lla-do-ner.

Tha eta Anabonata. Benda de la Unibersitat, ó Bordenes

CORRESPONDENCIA

No pot insertarse al Almanach res de lo que han enviat los individuos que a continuació s' anomenan:—Sense ventre.—Amadeu.—J. M. Feliu.—T. Sela.—M. Borda.—Cristó Barrera.—Paperiana.—J. Stracama.—F. Tiana.—No he pregunta.—A. Manas.—Un Calafeno.—M. Barçaló.—Emilia Costillats.—Pau Sabater.—J. Marañón.—Marany.—Noy Cabo.—M. A. Siron.—J. Costa.—Lluhita.—Os trencat.—Llamar.de.—Peper del Carril.—J. S. de Suro.—Tomás y Cinta.—L' Hereu de Casa.—F. Sobrucanas.—J. Revoliació S.

S' insertarà algo dels següents:—Mayet.—Dr. Tranquil.—S. M. Piana.—E. Sela.—L. Murcia Diva.—Met Guisany.—J. Fincanava.—Espanya bolita.—Ruch Nafret.—E. Rigó.—V. Gendra.—Candor Salamé.—Jo.—D. Bartrina.—M. Burguda.—B. Ojeda.—Serapi Guitarra.

Lo acceptat que no cabiga al Almanach, se guardarà pel periódich.

¡LA SETMANA ENTRANT!

sortirà lo

Almanach de La Tramontana

per l' any 1891

CALENDARI SOCIALISTA

Verdadera exposició de la qüestió social y defensa del bon sentit revolucionari.

Cromos, profusió de dibuixos de reputats artistes, treballs de tota mena en vers y en prosa, en fi, ¡¡¡ la mar!!! que no valdrà més que

UN RAL

Los suscriptors directes a aquesta Administració lo rebrán gratis.

